

Provozovatel: FTV Prima, spol. s r.o.

Program: Prima family

Pořad: Zprávy FTV Prima

Období: 7.11.2012 – 11.1.2013

Předmět analýzy: Vyhodnocení vyváženosti a objektivity při vysílání zpravodajství v období prezidentské kampaně v souvislosti se statistickými výstupy analýzy agentury Media Tenor. Tato analýza odhalila, že **ve Zprávách FTV Prima byly všechny zmínky o kandidátech Fischerové a Franzovi zařazeny pouze do dvou, resp. tří ze šesti tematických kategorií – u Fischerové se jednalo o témata z kategorií „osobní“ a „kandidatura“, u Franze o témata z kategorií „osobní“, „kandidatura“ a „preference/výsledky“.**

Analýza:

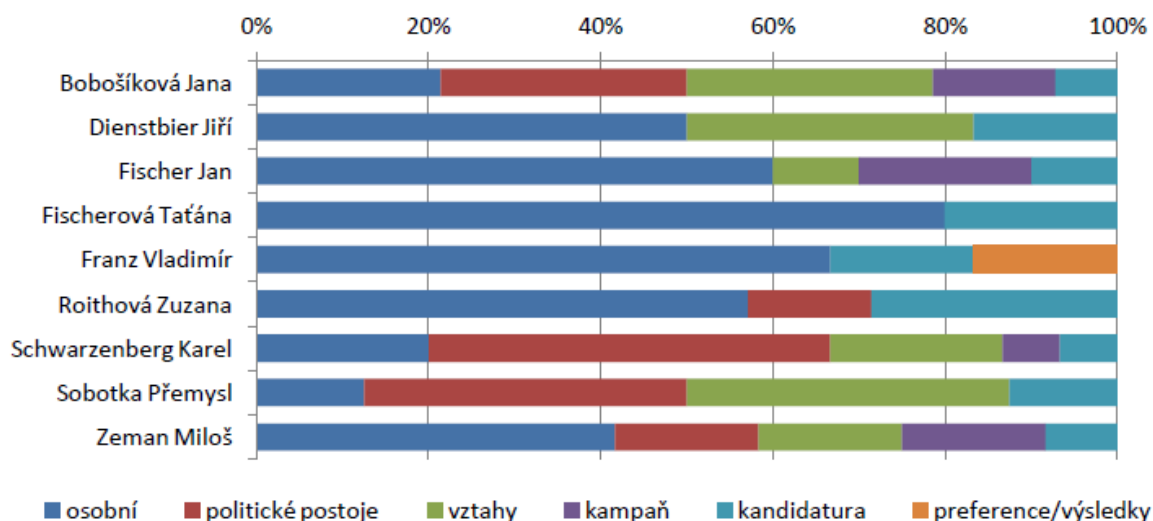
Vzhledem k precedentnímu významu zhodnocení mediální kampaně před první přímou volbou prezidenta ČR přizvala Rada ke spolupráci agenturu Media Tenor, spol. s r.o., která dostala za úkol zpracovat kvantitativně-kvalitativní analýzu prezentace kandidátů na prezidenta ČR v rozhlasovém a televizním vysílání za období od 7. listopadu 2012 do 26. ledna 2013.

Analytický odbor předložil pod č. 0252/2013 na 7. zasedání Rady shrnutí, které interpretovalo a zhodnotilo výsledky analýzy Media Tenoru. Konstatovalo, že šlo de facto zejména o analýzu kvantitativní, jejíž zpracování mohlo pouze poskytnout některá vodítka pro další analytické výstupy vhodné pro potřeby správní činnosti regulačního orgánu.

Poukázal přitom na několik statistických výstupů, které teoreticky mohly indikovat problematická místa v rozhlasovém nebo televizním vysílání. Posoudit, zda jde i reálně o problematická místa z hlediska zákona o vysílání, je možno jenom na základě podrobného monitoringu předmětných částí vysílání a jejich posouzení ve všech příslušných kontextech. Proto bylo rozhodnuto o vypracování čtyř dodatečných analýz, včetně této.

Výše zmíněný materiál poukázal mj. na tu část analýzy Media Tenoru, která se v poslední části analýzy zpravodajských pořadů věnuje obecnému souhrnu témat, zmiňovaných v souvislosti s jednotlivými kandidáty. V této části se velmi výrazně projevil rozdíl mezi veřejnoprávním provozovatelem a soukromými stanicemi, kdy pořad Události České televize byl v otázkách tematizace velmi přesný a vyrovnaný proporčně u všech kandidátů, kdežto soukromé stanice (NOVA a Prima family) si zjevně vybíraly spíše zajímavá témata u každého z kandidátů. V důsledku toho například ve Zprávách FTV Prima byly všechny zmínky o Taťáně Fischerové zařazeny pouze do dvou ze šesti tematických kategorií – „osobní“ a „kandidatura“, a všechny zmínky o Vladimíru Franzovi pouze do tří kategorií – „osobní“, „kandidatura“ a „preference/výsledky“. Hlavní důraz byl ve zpravodajství, týkajícího se těchto dvou kandidátů, položen na osobní témata – u Franze jde o cca 67%, u Fischerové dokonce o cca 80% zmínek. **Zcela chybějí zmínky v kategoriích „politické postoje“, „vztahy“ a „kampaň“. Vystává tak otázka, zda takové vyobrazení kandidátů je nemohlo poškodit tím, že vzbudilo dojem lidí příliš odtržených od politického dění, příliš privátních na to, aby mohli úspěšně zvládnout náročnou státnickou funkci.**

Graf z analýzy agentury Media Tenor, zobrazující tematizaci kandidátů v pořadu Zprávy FTV Prima:

Už výběr kategorií a řazení do nich ve zdánlivě přesné kvalitativní analýze je samozřejmě do značné míry hledisko subjektivní, výstupy jsou orientační, mohou teoreticky upozornit na případné mimořádné nepoměry s potencií poškození některého z kandidátů - **nic takového se ovšem v rámci této kategorie nekonalo.**

Z grafu je patrné, že tzv. **osobní témata převažují (více než 50%) u 5 z 9 kandidátů.** Např. u Jana Fischera, který byl na rozdíl od Fischerové a Franze od začátku považován za jednoho z hlavních favoritů, jde v 60% o zmínky, zařazené do kategorie „osobní“. A dokonce i u kandidáta nominovaného přímo politickou stranou, Jiřího Dienstbiera, bylo zpravodajství v plné polovině případů o osobních tématech, u Zuzany Roithové jako aktivní političky jde dokonce téměř o 60%. Je zkrátka zřejmé, že se **Prima televize obecně zaměřila zejména na osobní témata** kandidátů. Jde o projev bulvarizace zpravodajství komerčních televizí, dlouhodobě sledovatelný jev, z hlediska zákona o vysílání jev sám o sobě irelevantní.

Také absence zdánlivě významné kategorie „politické postoje“ absentuje u čtyř, tedy téměř u poloviny kandidátů. **U Franze a Fischerové absence v této kategorii překvapuje asi nejméně. Oba se sami profilovali jako kandidáti stojící poněkud mimo politické vazby, apolitičnost prezentují jako devízu, dá se říci, že kandidují jaksí více sami za sebe, než většina ostatních kandidátů, a oporu hledají spíše ve strukturách profilujících se občansky a proti politickému prostředí často opozičně – v kruzích jejich voličů může být tedy absence „politických“ příspěvků vnímána spíše jako přednost. Totéž platí o další kategorii – „vztahy“ (informace o vztazích kandidáta k vlastní politické straně, ostatním stranám, či veřejným institucím) - zde rovněž Fischerová a Franz nezůstávají osamoceni - více než u Fischerové, hledající spíše podporu v rámci občanských hnutí, a u Franze, zaměřeného do značné míry hlavně na kruhy akademické a umělecké, překvapuje absence této kategorie u političky Roithové.**

Co se týká dalších kategorií:

kampaň (informace o řízení a aktivitách a vystupování v kampani) – kampaně Fischerové i Franze byly transparentně skromné a probíhaly bez výrazných či kontroverzních momentů –

v pořadu nebyla nikdy zmíněna např. ani kampaň Jiřího Dientsbiera, ačkoli byla mnohem výraznější

kandidatura (*informace o kandidatuře na funkci prezidenta*) – u Fischerové se objevují, celkem není zřejmé, co přesně má tato kategorie zahrnovat, v případě Franze se dá říci, že fakt jeho kandidatury byl vzhledem k výrazné image jeho osoby všeobecně naprosto znám

preferenc/výsledky (*informace o preferencích nebo volebních výsledcích*) – tato kategorie je obecně „chudá na příspěvky“, objevuje se u jediného kandidáta (shodou okolností právě u Franze), navíc např. preference Fischerové byly tak nízké, že jejich nezveřejněním mohla být kandidátka spíše podpořena, než poškozena – je obecně otázka, zda bylo pro kandidáta lépe být či nebýt zmiňován v rámci této kategorie

Z výše uvedeného plyne, že z kategorizace příspěvků nelze dovodit, že by Taťána Fischerová nebo Vladimír Franz byli volbou příspěvků v pořadu Zprávy FTV Prima poškozeni.

Samostatnou kapitolou by bylo vyhodnocení výpovědní hodnoty celého grafu, hranic kategorií a rozdělení příspěvků do nich. Je zřejmé, že kandidáta lze povznést či poškodit „dobře volenými“ informacemi bez ohledu na případné rozškálování témat. V této souvislosti je výstižné, že podle grafu kontextu prezentace kandidátů v inkriminovaném pořadu byly kontexty příspěvků o Franzovi v 11% případů negativní, v 67% neutrální a ve 22% pozitivní, u Fischerové ve 14% případů negativní, v 71% neutrální a ve 14% pozitivní. **Oba zmínění kandidáti tedy patří k nejpozitivněji hodnoceným kandidátům v rámci celého zpravodajství Prima televize, z hlediska procentuálního zastoupení pozitivních zpráv jsou na druhém a třetím místě, lépe je na tom jen Přemysl Sobotka.**

Závěrem lze konstatovat, že pohled, jakým budou média reflektovat konkrétního kandidáta, určuje do značné míry on sám svou osobností – stejný přístup ke všem kandidátům nelze od médií očekávat vzhledem k dosavadní činnosti, pověsti, profilaci či osobnostním předpokladům jednotlivých kandidátů, vzešlých z velmi širokého a pestrého spektra jedinců. Způsob prezentace v pořadu Zprávy FTV Prima nemohl Vladimíra Franze ani Taťánu Fischerovou v kandidatuře reálně ohrožit, nebyli zde prezentováni jinak, než jak je prezentovala ostatní média, a ostatně i oni sami sebe.

Závěr:

Analýza neshledala porušení zákona v pořadu Zprávy FTV Prima v období od 7. listopadu 2012 do 26. ledna 2013 v souvislosti s informováním o osobách prezidentských kandidátů Vladimíra Franze a Taťány Fischerové.

Zpracoval: V. Nejedlý, 16.5.2013